

ชวช เกียรติเสรี 2551: การเปรียบเทียบลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และการใช้ประโยชน์
ผลผลิตจากป่าในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน ระหว่างหมู่บ้านที่มี และไม่มีป่า
ชุมชน ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่าง
ยั่งยืน) สาขาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โครงการสหวิทยาการ
ระดับบัณฑิตศึกษา ปรธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมศักดิ์ สุขวงศ์, Ph.D.
132 หน้า

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และการใช้ประโยชน์
ผลผลิตจากป่าที่ไม่รวมเรื่องของการใช้ประโยชน์สัตว์ป่าในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน
ระหว่างครัวเรือนในหมู่บ้านที่มีและไม่มีป่าชุมชน โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลทุติยภูมิ การประเมินชุมชน
อย่างเร่งด่วน และใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหัวหน้าครัวเรือนหรือ
ผู้แทน ในหมู่บ้านที่มีป่าชุมชนจำนวน 55 คน และหมู่บ้านที่ไม่มีป่าชุมชนจำนวน 95 คน รวมทั้งสิ้น 150
คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และใช้ t - test และ chi-square test ทดสอบสมมติฐานการวิจัย
โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ 0.05

ผลการศึกษา พบว่า ลักษณะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพหลัก, อาชีพเสริม, รายได้เสริม, รายได้
รวม, การกู้เงินต่อปี และสถานะการออมเงิน ของครัวเรือนในหมู่บ้านที่มีป่าชุมชน และหมู่บ้านที่ไม่มีป่า
ชุมชน ต่างกัน ลักษณะทางสังคม พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ออกไปทำงานนอกบ้าน, สถานภาพ
ของผู้ที่ออกไปทำงานนอกบ้าน, การถือครองที่ดินทำกิน, การใช้ประโยชน์ที่ดินในที่อยู่อาศัย, การเข้า
ร่วมกิจกรรมกลุ่มในหมู่บ้าน, ความรุนแรงของปัญหาภายในหมู่บ้าน, การใช้ทรัพยากรน้ำเพื่อการเกษตร,
การใช้ทรัพยากรน้ำเพื่อจับสัตว์น้ำเป็นอาหาร, การใช้ทรัพยากรน้ำเพื่อเป็นแหล่งพืชอาหาร, การใช้
ทรัพยากรป่าไม้ท้องถิ่นเพื่อเก็บหาสมุนไพร, การใช้ทรัพยากรป่าไม้ท้องถิ่นเพื่อเป็นแหล่งเครื่องมือ
เครื่องใช้ และการใช้ทรัพยากรป่าไม้ท้องถิ่นเพื่อเป็นแหล่งอาหาร ของครัวเรือนในหมู่บ้านที่มีป่าชุมชน
และหมู่บ้านที่ไม่มีป่าชุมชน ต่างกัน ในส่วนของการใช้ประโยชน์ผลผลิตจากป่าประเภทพืชในพื้นที่เขต
รักษาพันธุ์ฯ พบว่า จำนวนครัวเรือนที่เข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์ฯ, และจำนวนชนิดของ
ทรัพยากรที่นำมาใช้ประโยชน์ ของครัวเรือนในหมู่บ้านที่มีป่าชุมชน และหมู่บ้านที่ไม่มีป่าชุมชนไม่
ต่างกัน